

OP TIJD DICHTERBIJ

‘Vroegsignalering met een brede blik’

Drie deelprojecten

1. Scheiding op school: ‘Je hoeft het niet alleen te doen’
2. Deskundigheidsbevordering: ‘kennis van de problematiek is cruciaal’
3. Publiekscampagne: ‘Kies geen kant’

**Twentse
Transformatie**

d.d. juni 22

Inhoudsopgave

1. Op tijd dichterbij: ‘vroegsignalering met een brede blik’	3
1A. Aanleiding.....	3
2. Scheiding op School: ‘Je hoeft het niet alleen te doen’	4
2A. Reden van het project	4
2B. Resultaten.....	5
2C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten	6
3. Deskundigheidsbevordering: ‘Kennis van de problematiek is cruciaal’.....	7
3A. Reden van het project	7
3B. Resultaten.....	8
3C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten	8
4. Publiekscampagne: ‘Kies geen Kant’	10
4A. Reden van het project	10
4B. Resultaten: Ontwikkeling Publiekscampagne ‘Kies geen kant’	11
4C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten Voortzetting publiekscampagne.....	12
5. Geleerde lessen en aanbevelingen	13

1. Op tijd dichterbij: 'vroegsignalering met een brede blik'

1A. Aanleiding

Er wordt in Twente een toenemend aantal problematisch verlopende scheidingen geconstateerd. Voor kinderen en jongeren betekent dit een verhoogd risico op problemen in de ontwikkeling op school, thuis en in relaties met anderen. Onderzoek laat zien dat deze groep meer problemen heeft dan kinderen en jongeren uit intacte gezinnen. Een echtscheiding of relatie beëindiging heeft grote gevolgen voor iemands veerkracht. Zowel voor het kind als voor de ouders. Een kind dat een scheiding meemaakt heeft tweemaal zoveel kans op het ontwikkelen van problemen in vergelijking met een kind waarvan de ouders bij elkaar zijn. Bij twintig procent van de jongeren die een scheiding meemaken blijven de problemen voortduren.¹ Bij ongeveer tachtig procent van de jeugdigen gaat het na zo'n twee jaar weer goed.

Complexe scheiding: ernstige gevolgen voor kinderen

Naarmate het scheidingsproces complexer is, zijn de gevolgen voor de betrokken kinderen ernstiger. Denk hierbij aan de ontwikkeling van emotionele problemen, identiteitsproblemen, onveilige gehechtheid, verminderd zelfvertrouwen, loyaliteitsproblemen, probleemgedrag, zwakkere band met de ouders, problemen in vriendschapsrelaties, problemen op school en lichamelijke problemen. We verwijzen ook graag naar de [life event Atlas](#) van Stichting ErWelzijn. Hier is op basis van wetenschappelijk onderzoek de oorzaken en mogelijke gevolgen van vele life events overzichtelijk in beeld gebracht, waaronder die van scheiding.

Een scheiding leidt tot veel extra maatschappelijke kosten. De VNG berekende dat een 'eenvoudige' scheiding de maatschappij ruim € 6000,- kost. Bij een complexe scheiding - waar aanspraak wordt gemaakt op hulp - kan dat oplopen tot €50.000,-. [Bron: VNG-kostenanalyse complexe scheidingen]. In Twente gaat het in 50% van alle dossiers binnen Jeugdbescherming Overijssel over complexe echtscheiding c.q. 'vechtscheiding'. [Bron: Jeugdbescherming Overijssel].

Feiten & cijfers

- 42% van kinderen in scheidings situatie heeft geen contact met één van de ouders;
- 86.000 minderjarige kinderen zijn jaarlijks betrokken bij scheiding, 2870 kinderen in Twente;
- 50% complexe scheiding (van cases JBOV);
- 40% vraagt zich af of de scheiding voorkomen kon worden;
- 60% krijgt opnieuw te maken met een scheidings situatie;
- 68% houdt zich groot voor anderen.

Daar willen wij in Twente iets aan doen. Zorgaanbieders van jeugdhulp, sociaal domein en gemeenten hebben samen onderzocht hoe een beweging op gang gebracht kan worden om het aantal complexe scheidingen terug te dringen. Dit hebben we aangepakt aan de hand van drie deelprojecten, die we hieronder toelichten, te weten:

1. Scheiding op school: 'Je hoeft het niet alleen te doen'
2. Deskundigheidsbevordering: 'kennis van de problematiek is cruciaal'
3. Publiekscampagne: 'Kies geen kant'

¹ Anthonijsz, I., Spruijt, E., & Zwikker, N. (2020). *Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Herziene versie 2020 (3e druk)*. NIP, NVO en BPSW. Geraadpleegd van <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/scheiding/>

2. Scheiding op School:

‘Je hoeft het niet alleen te doen’

Dit is familie Tukker. Moeder, vader en zoon Wesley. In het laatste oudergesprek op school vertelde moeder dat vader Tukker tijdelijk ergens anders verblijft, omdat de spanningen thuis tussen haar en vader nogal opliepen. Bovendien gaf moeder aan dat ze wil scheiden. Juf Elia merkt – in de weken erna - dat Wesley vaker afwezig is en soms ook een kort lontje heeft naar de andere leerlingen. In de klas van Elia zitten meer kinderen in een lastige thuissituatie, waar scheiding aan de orde is. Ze weet niet goed wat zij er aan kan doen. Met 28 kinderen in haar klas, is het vaak puzzelen om in de behoefte van al deze kinderen te voorzien. Ze weet niet wat er gebeurt, wanneer ze Wesley vraagt naar zijn thuissituatie. Tijdens de groepsbespreking van de school vraagt de intern begeleider hoe het met Wesley gaat, nu zijn vader tijdelijk niet meer bij hen woont. Dat weet juf Elia eigenlijk niet zo goed....

2A. Reden van het project

Aandacht voor het kind: een kleine inzet, met grote impact!

Door al vroegtijdig in de informele context (school, sportclub, vereniging etc.) aandacht te hebben voor het kind, door de vraag ‘hoe gaat het met je’ te stellen, er voor het kind te zijn én tijd vrij te maken, help je hen in het verwerkingsproces van de scheidingsituatie. Bovendien zit je hierdoor meer op het voorkomen van problemen en het versterken van de veerkracht bij deze kinderen. De vraag naar hulpverlening wordt hiermee verlaagd. Een kleine inzet, met grote impact!

De ouders van Wesley beseffen zich goed dat het voor hem een ontzettend nare situatie is, maar zitten zelf ook niet lekker in hun vel. De scheiding vraagt veel geregeld en moeder Tukker ziet dat Wesley zich veel terugtrekt op zijn kamertje. Wesley vraagt zich soms af of het zijn schuld is dat zijn ouders niet meer samen willen zijn. Ook op school merken ze dat hij zich anders gedraagt dan anders. Wat zou het fijn zijn voor hem, wanneer hij bij iemand terecht kan. Iemand die zijn situatie kent en hem op weg kan helpen, een luisterend oor kan bieden.

2B. Resultaten

Rol van de leerkracht

In samenwerking met Stichting Villa Pinedo is [een presentatie](#) opgeleverd als hulpmiddel om bewustwording te creëren over de effecten van kinderen in scheiding en vooral ook de rol die de leerkracht hierin kan hebben. De leerkracht hoeft het probleem niet op te lossen, maar kan wel informele steun bieden en vroegsignaleren.

Gedurende de projectperiode zijn de intern begeleiders (IB'ers) en leerkrachten bewust gemaakt van het effect van een scheiding op kinderen. [Bekijk hier een overzicht van de scholen](#) waar de presentatie is gegeven. Opvallend is dat sommige leerkrachten en IB'ers het lastig vinden om het gesprek met het kind te voeren. Vanwege AVG wetgeving, maar ook omdat er gedacht wordt in aanbod van scheidingsprogramma's en hulpverlening (problematiseren) in plaats van eerst dat luisterend oor te zijn.

42 Twentse kinderen van gescheiden ouders vinden luisterend oor bij een buddy

Uit onderzoek van adviesbureau Radar blijkt dat het Buddyprogramma preventief werkt en ertoe bijdraagt dat problemen snel worden gesignaleerd en opgepakt, voordat de situatie uit de hand loopt. Dit draagt bij aan het verlichten van de druk op de jeugdzorg, maar vooral aan het verlichten van zorgen en vragen bij kinderen. Gezien de lange wachtlijsten in de jeugdzorg is het Buddyprogramma niet alleen voor de gemeente van grote toegevoegde waarde, maar ook voor de kinderen die op die wachtlijst staan. Zij kunnen alvast steun ontvangen waarmee eventueel intensievere hulpverlening kan worden voorkomen. Het Buddyprogramma is zodoende een belangrijke schakel in de keten van jeugdhulp. Ze bereikt kinderen die anders buiten beeld blijven en is daarnaast een relatief goedkope interventie. In de projectperiode blijken er tot 1 mei 2022, naar aanleiding van de presentatie binnen de verschillende scholen, inmiddels 42 kinderen (Bobby's) uit Twente gekoppeld te zijn aan een Buddy, ervaringsdeskundige, van Villa Pinedo. [Een prachtig resultaat waar we trots op zijn!](#) Je leest [hier meer over de businesscase Buddy programma](#).

Via de IB'er krijgt juf Elia de tip om eens wat vaker aan Wesley te vragen hoe het met hem gaat. Gewoon te luisteren, zonder oordeel, met veel empathie. Juf Elia vraagt Wesley naar het cijfer dat hij zijn leven op dit moment geeft. Hij geeft het een 5,5.

Wesley geeft - na het 4^e gesprekje - aan dat hij het lastig vindt dat zijn verjaardag er aan komt. Hij weet niet goed of hij dan bij mama of papa is en hoe hij dit gaat vieren met zijn familie en vriendjes. Juf geeft aan dat dat ook heel lastig voor hem moet zijn en stelt voor om eens samen met hem te kijken naar de website van Villa Pinedo. Daar herkent hij dezelfde vragen die op het forum worden gesteld. Als hij woensdagmiddag thuis is van school, gaat hij zelf op onderzoek uit en drukt op 'de Buddy knop'. Hij vult wat vragen in; hoe oud hij is en wat hij lastig vindt. Hij krijgt een appje van een Buddy die vraagt hoe het gaat. Dat vindt hij fijn, want deze Buddy weet hoe het is om met gescheiden ouders je verjaardag te vieren, om op je tenen te lopen, vaak het gevoel hebben dat je moet kiezen en soms schuldig te voelen.

Na 6 maanden voelt Wesley zich een stuk beter. Hij weet beter hoe hij kan omgaan met zijn emoties, durft vaker te praten met zijn vriendjes over zijn situatie en weet dat hij niet verantwoordelijk is voor het geluk van zijn ouders. Hij praat vaker even met de juf als hij last heeft van wat er thuis gebeurt. Juf kan dit bespreken met zijn ouders als hij dat prettig vindt. Ook geeft Wesley nu vaker aan wat hij wil of vindt van een afspraak tussen zijn ouders.

Hij hoeft het namelijk niet alleen te doen!

2C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten

Binnen dit deelproject 'Scheiding op School; je hoeft het niet alleen te doen', hebben we een eerste stap gezet, namelijk: bijdragen aan bewustwording. Om de volgende stap te maken naar een daadwerkelijke transformatie, een gedragsverandering adviseren we twee sporen:

1. Basisscholen/samenwerkingsverbanden worden zelf verantwoordelijk voor het borgen van het thema 'Scheiding op school' met ondersteuning van Villa Pinedo binnen één jaar (vanaf 2023). Villa Pinedo zet zich graag in als 'ambassadeur', mits dit gefaciliteerd wordt door de gemeenten. Op dit moment is er geen ruimte en aandacht voor kinderen in scheiding op het V(S)O en eventueel het verenigingsleven.
2. Organiseren van een werkgroep 'scheiding op school' in de regio bij voorkeur te starten met gemeente Almelo en/of Enschede. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met zowel stichting Avedan (Noortje Schuddebeurs) als stichting Alifa.
Samenstelling: 1 of 2 IB-coördinatoren (Almelo en/of Enschede), ambassadeur van Villa Pinedo (Sophie Mulder), 2 beleidsambtenaren en de 2 welzijnsorganisaties Avedan en Alifa.

3. Deskundigheidsbevordering: 'Kennis van de problematiek is cruciaal'

De vader en moeder van Wesley maken steeds vaker ruzie. Uiteindelijk besluiten de ouders van Wesley om uit elkaar te gaan. Maar de ruzies gaan door. Het contact tussen de ouders van Wesley verloopt hierdoor steeds problematischer. De ouders ruziën over de verdeling van hun bezittingen, maar vooral over de inhoud van het ouderschapsplan. Dit heeft ook zijn weerslag op Wesley. Er komt hulpverlening in het gezin. Voor de ouders van Wesley, om hun ouderschap opnieuw vorm te geven. En om het conflict te leren vermijden. Ook Wesley krijgt hulp voor het verwerken van deze ingrijpende gebeurtenis in zijn leven.

3A. Reden van het project

Voorkom escalatie: investeer in regionale deskundigheidsbevordering

Het is belangrijk dat hulpverleners die gezinnen in een (complexe) scheiding helpen, kennis hebben van de problematiek en oplossingen die van belang zijn bij het werken met ouders met relatieproblemen.

1. Deze deskundigheid gaat om het hanteren van een neutrale basishouding, psycho-educatie en kennis van de juridische, relationele, ouderschaps-, veiligheids- en financiële aspecten. *Uit een peiling² onder ruime 200 Twentse hulpverleners blijkt dat zij op dit moment vooral behoefte hebben aan kennis en vaardigheden op het gebied van de juridische en financiële aspecten die spelen in een scheidingssituatie.*
2. Daarnaast maakt het kennen van de vindplaatsen en de noodzakelijke informatie en contactpersonen (sociale kaart) ook onderdeel uit van de benodigde kennis.
3. Het is belangrijk dat de hulpverlener voldoende kennis en vaardigheden heeft hoe om te gaan met de (conflict)situatie tussen ouders en hoe hierin de juiste professionele afwegingen te kunnen blijven maken.
4. Ook is het van groot belang dat professionals op het gebied van relatie- en scheidingsproblematiek zich blijven ontwikkelen en verbinding maken met andere (zorg)partijen in het veld, om gezamenlijk te leren en relatie- en scheidingsproblemen vroegtijdig te signaleren.³

Hulpverleners die de keten rond (complexe) scheidingen goed kennen, contactpersonen goed weten te vinden én zich zekerder voelen in de uitvoering van hun beroep zijn beter in staat om ouders en kinderen, zoals de familie Tukker, in een (complexe) scheidingssituatie te helpen.

² Zie Adviesrapport, [deskundigheidsbevordering complexe scheiding](#), M. Groot Wesseldijk, mei 2022, p. 9

³ Zie Adviesrapport, [deskundigheidsbevordering complexe scheiding](#), M. Groot Wesseldijk, mei 2022, p. 8

Als we nu niets doen kunnen scheidingen escaleren. Professionals op het gebied van relatie- en scheidingsproblematiek weten elkaar onvoldoende te vinden. Het is onbekend of professionals in Twente op dit moment vanuit een gezamenlijke visie werken. De ontwikkeling van een regionale deskundigheidsbevordering is essentieel om relatie- en scheidingsproblemen vroegtijdig te signaleren.

3B. Resultaten

Een regionale inbedding van deskundigheidsbevordering rond (complexe) scheidingen heeft veel voordelen.

- *Hulpverleners* voelen zich zekerder in uitvoering van hun beroep, ervaren minder spanning in complexe casuïstiek, bepalen een koers/richting en staan achter hun besluiten.
- Ook kennen *hulpverleners* de keten rond (complexe) scheidingen beter. Ze weten waar zij zich bevinden in de keten, wat voorliggend kan worden opgelost en wanneer inzet van een specialist nodig is.

Deze deskundigheidsbevordering levert de familie Tukker veel op. Wesley blijft in verbinding met beide ouders en voelt hiervoor de ruimte. Hij is op zijn eigen ontwikkeling gericht (en niet op zijn ouders). Én de ouders van Wesley doen een kleiner beroep op de hulpverlening, doordat ze Wesley zelf stabiel ouderschap kunnen bieden. Zij voelen zich zekerder in deze nieuwe situatie.

Rapport: 'Deskundigheidsbevordering complexe scheidingen'

Dit project heeft [een rapport opgeverd](#), dat beschrijft:

- aan welke kaders hulpverleners die werken met gezinnen in een (complexe) scheidingssituatie moeten voldoen. Dit zijn tevens de kaders van deze deskundigheidsbevordering;
- in hoeverre Twentse professionals vinden dat zij in het licht van deze kaders over voldoende kennis en vaardigheden beschikken én;
- wat er landelijk en lokaal binnen dit kader beschikbaar is om meer kennis en vaardigheden te verkrijgen op het gebied van (complexe) scheidingen;
- welke inhoud de te ontwikkelen deskundigheidsbevordering idealiter heeft en waarom regionale inbedding hierbij van cruciaal belang is;
- aan welke voorwaarden voor borging moet worden voldaan voordat overgegaan kan worden op het daadwerkelijk ontwikkelen van deze deskundigheidsbevordering.

Ook beschrijft [dit rapport](#) vier routes om een deskundigheidsbevordering op het gebied van (complexe) scheidingen te realiseren die (uiteindelijk) leiden tot een regionale inbedding ervan.

3C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten

Een brede regionale inbedding van deze deskundigheidsbevordering bleek op het moment dat het project liep geen mogelijkheid. Aan de voorwaarden voor borging kon door de Twentse Transformatie niet worden voldaan. Zo is niet helder welke voorwaarden gecreëerd kunnen worden om brede regionale inbedding van dit product te realiseren, wordt niet duidelijk aan welk orgaan het product kan worden overgedragen en is onbekend hoe de financiering van dit product na de projectperiode geborgd wordt.

1. Aanhaken bij regionale samenwerkingsverbanden/organisaties

Wij adviseren om op bestuurlijk niveau te onderzoeken of een regionale inbedding van deze training gerealiseerd kan worden. Bijvoorbeeld door aan te haken bij de Twentse Koers, Preventieplatform Twente of Twentse Kracht (specifiek voor ambtenaren). Deze samenwerkingsverbanden en organisaties hebben al een regionale opdracht. Deze deskundigheidsbevordering past in hun doelstelling én de financiering van deze organen lijkt al structureel geborgd te zijn.

2. Alternatieve routes

Lukt dit niet, dan zijn er alternatieve manieren om op termijn tóch een regionale inbedding van deze deskundigheidsbevordering te realiseren. Hiervoor zijn vier routes mogelijk.

1. Opname in het aanbod van Saxion Hogescholen;
2. Het vormen van lokale netwerken en vandaaruit deskundigheidsbevordering aanbieden;
3. Middels [dit rapport](#) lokale afdelingen 'Leren & Ontwikkelen' van gemeenten en/of zorgorganisaties faciliteren om zelf op maat deskundigheidsbevordering rond (complexe) scheidingen te ontwikkelen en leernetwerken zelf te organiseren;
4. Aansluiten bij het al bestaande regionale platform *scheidingsplein.nl*.

Deze routes staan uitgebreid beschreven [op pagina 19](#).

3. Nieuwe professionals opleiden met recente kennis over (complexe) scheidingen: dit zorgt op termijn voor regionale borging

Ook adviseren we bestuurders nadrukkelijk om een lobby op te starten om kennis en kunde rond (complexe) scheidingen opgenomen te krijgen in het curriculum van MBO- en HBO-opleidingen. Met name in het werkveld van het sociaal domein en jeugdhulp. Hoe beter professionals bij de start van hun carrière ingevoerd zijn in de ingewikkelde dynamiek van (complexe) scheidingen, hoe beter zij in staat zullen zijn om de juiste taal te spreken, op tijd andere partners uit het netwerk te betrekken en daarmee (verdere) escalatie te voorkomen. Daarbij zorgt dit er voor dat over 5 jaar uitsluitend professionals afstuderen die over de meeste recente kennis over dit thema beschikken. Regionale borging wordt op termijn via deze route een feit.

4. Publiekscampagne: 'Kies geen Kant'

Familie Tukker zit met een hulpvraag en zij hebben behoefte aan ondersteuning. Zoon Wesley heeft het moeilijk met de scheiding van zijn ouders. Hij kan zich soms niet concentreren op school omdat hij bang is. Bang dat hij papa of mama nooit meer ziet. Als papa en mama ruzie maken, denkt hij soms dat het door hem komt. Wesley voelt zich soms verscheurd tussen de twee mensen van hij zielsveel houdt.

4A. Reden van het project

Vroegtijdige ondersteuning voor ouders is essentieel

In opdracht van Ontwikkeltafel 1 heeft de GGD Twente [onderzoek](#) gedaan naar vroegtijdige ondersteuning voor ouders bij relatieproblemen en scheiden in Twente. Uit dit onderzoek blijkt dat mensen allereerst problemen bespreken met hun directe netwerk. Of zoals wij noemen: met hun directe cirkel van invloed. Dit zijn vrienden of familie (broers, zussen, eigen vader moeder). Als er écht een hulpvraag is, stappen mensen regelmatig naar de huisarts. Dit zijn de mensen die relatieproblemen of problemen rondom scheiding kunnen signaleren.

Voor vader, moeder en Wesley Tukker is steun en loyaliteit erg belangrijk. Vaak weten vrienden en familie niet goed hoe zij het beste kunnen reageren. Ook realiseert de omgeving zich vaak niet hoe ze hen kunnen steunen zonder partij te trekken, zonder conflicten te verergeren of zonder Wesley in loyaliteitsproblemen te brengen.³ Het sociale netwerk van ouders is vaak niet steunend in de situatie. Ze kiezen - hoe begrijpelijk ook - een kant waardoor soms partijen elkaar uitspelen.⁴

³ Van Beem, A. & Winkelhorst, H. [Vroegtijdige ondersteuning voor ouders bij relatieproblemen en scheiden in Twente. Analyse in opdracht van de Twentse Formatie. 2021, GGD Twente.](#)

⁴ Praktijkervaringen ErWelzijn innovatieroute Scheiding Lochem.

4B. Resultaten: Ontwikkeling Publiekscampagne ‘Kies geen kant’

De [publiekscampagne ‘Kies geen Kant’](#) is een bewustwordingscampagne voor mensen rondom het gezin, zoals directe familie en vrienden, maar ook burens, de huisarts, de coach van de sportvereniging en de leraar op school. Het doel van de campagne is om de mensen om het gezin heen bewust te maken dat langdurige relatieproblemen of scheiding schade veroorzaakt bij kinderen. De campagne maakt ‘de directe cirkel van invloed’ bewust dat zij een rol hebben in het geven van steun.

Zet het kind centraal en biedt eerder de juiste steun

De centrale boodschap in de campagne is ‘Kies geen Kant’: zet als omgeving het kind centraal en kies geen kant. Door eerder de juiste steun vanuit de omgeving te ontvangen worden de relatieproblemen op tijd gesignaleerd en (complexe) scheidingen - en daarmee samenhangende opvolgende problemen voor kinderen als Wesley – voorkomen.

De campagne biedt:

1. Per gemeente een overzicht van informatie en hulp om die steun aan ouders en kind te kunnen geven;
2. De mogelijkheid om lokale preventieve initiatieven rondom scheiding kracht bij te zetten. De campagne kan als vliegwiel fungeren om lokale netwerken rondom scheiding te mobiliseren, om met elkaar de vervolproblemen voor ouders en kinderen na scheiding te voorkomen.

Stopzetting uitvoering campagne

Twee belangrijke randvoorwaarden voor het succesvol uitvoeren van de campagne is dat er overeenstemming is vanuit welk regionaal communicatiekanaal de campagne wordt uitgevoerd én dat er overeenstemming is bij welke regionale organisatie de landingspagina, waar per gemeente een overzicht van informatie en hulp wordt aangeboden, te vinden is. Helaas zijn we er, vanuit Ontwikkeltafel 1, niet in geslaagd om dit op tijd te borgen. Dit heeft ertoe geleid dat de uitrol van de campagne vroegtijdig is gestopt. We zien echter nog volop mogelijkheden om dit mooie initiatief – in de toekomst - een succesvol vervolg te geven.

Een stilstaand beeld van de campagne “Kies geen Kant”. [Bekijk hier het complete ontwerp.](#)

4C. Adviezen voor opvolging van opbrengsten

Voortzetting publiekscampagne

De publiekscampagne kan een succesvolle doorstart krijgen. We hebben opnieuw onderzocht met welke (regionale) organisatie/platform we kunnen samenwerken om de campagne in de toekomst toch uit te voeren. Veel gemeenten zijn enthousiast over de campagne en het kan hun eigen initiatieven rondom scheiding een boost geven. Als de publiekscampagne in de nabije toekomst wordt uitgevoerd namens de samenwerkende gemeenten, dan adviseren wij om concrete afspraken te maken over rol- en taakverdeling, wie waar verantwoordelijk voor is en wie welk mandaat heeft om besluiten te nemen en kan voldoen aan de randvoorwaarden.

Optie 1: de publiekscampagne verbinden met het Scheidingsplein.nl

Het [scheidingsplein](#) biedt een platform voor gemeenten. De gemeente is, samen met andere gemeenten uit de regio, aangesloten bij een mooi, innoverend project dat steeds meer aandacht krijgt. Informatie voor inwoners is op één plek beschikbaar, altijd up-to-date en aangepast naar de situatie in de specifieke gemeente. Hier zou de publiekscampagne kunnen landen. Deelnemende gemeenten hebben gratis beschikking over alle communicatiemiddelen (posters, flyers, social media posts, enz.), hier komen geen ontwikkelkosten meer bij, omdat die al vanuit subsidies zijn betaald. Er is veel ruimte voor eigen inspraak en het verder helpen ontwikkelen van het scheidingsplein. Scheidingsplein is momenteel nog een Noord-Hollands initiatief. Ze willen graag hun platform beschikbaar stellen voor nieuwe regio's. Voordeel is dat we hiermee gebruik maken van wat er al is. Contactpersoon Scheidingsplein.nl: Marleen Ton, Gemeente Hollandse Kroon.

Optie 2: de publiekscampagne verbinden met Loes.nl

Op Loes.nl van de GGD Twente staat [de scheidingswijzer](#), met informatie voor ouders. De wijzer geeft antwoord op veel gestelde vragen en biedt daarnaast de mogelijkheid om online een vraag te stellen. Loes.nl speelt de vraag vervolgens door naar een pedagogisch adviseur, die de vraag beantwoordt. De pedagogisch adviseur is in dienst van de gemeente waar de vragensteller woont of in dienst van Loes.nl zelf. Ons idee was om de publiekscampagne te koppelen aan een landingspagina op loes.nl met informatie rondom het thema 'Kies geen Kant'. Met daarbij doorlinken naar de toegang voor hulp en ondersteuning op gemeentelijk niveau. Een aantal gemeenten hebben een scheidingsloket of hebben de informatievoorziening ondergebracht bij Loes.nl. Dat maakt Loes.nl een logische partner. Ook de preventieve voorlichting rondom het thema scheiding vanuit de gemeenten is (deels) belegd bij GGD Jeugdgezondheid (Loes.nl). Daarnaast wordt het aanbod van andere organisaties voor ouders, gericht op opvoeden en opgroeien bekend gemaakt via Loes.nl en sociale media. Samenwerking met de GGD Twente / Loes.nl om de publiekscampagne uit te voeren kwam in het beginstadium van het project niet van de grond en ook tijdens de laatste inventarisatieronde stuitte we op problemen:

- De primaire doelgroep van de publiekscampagne is de directe cirkel van invloed rondom het gezin. De primaire doelgroep van Loes.nl zijn de ouders zelf.
- De GGD gaat in haar communicatieuitingen uit van positieve gedragsbeïnvloeding. Dit botst met de slogan: 'Kies geen kant'.
- De look and feel van de campagne moet aansluiten bij de huisstijl van loes.nl.

Contactpersoon Loes.nl: Chantal Pegge, communicatieadviseur Samen Twente

5. Geleerde lessen en aanbevelingen

- Een (gedrags)verandering kost tijd, geduld en aandacht. [Faciliteer en creëer ruimte](#) om dit thema [de aandacht te geven die het verdient](#). Net als deze kinderen.
- Organiseer zo lokaal mogelijk een [‘pact’ rondom het thema scheiden](#). Zet in op ‘daar waar al behoefte, vraag, vuurtje zit’. Hiermee vergroot je het commitment en verantwoordelijkheid van onderop. Een goed voorbeeld hiervan kan het ‘scheidingspact’ van Avedan zijn. De aanjager van dit pact is Noortje Schuddebeurs. Ook Alifa heeft in samenwerking met een zorgaanbieder geconstateerd dat zij een toename ervaren van complexe scheidingen. Alifa is als welzijnsorganisatie gevraagd om mee te denken over wat zij in het voorliggend veld al kunnen betekenen.
- Schep duidelijkheid en biedt snelheid, rondom besluitvorming en mandaat namens de 14 Twentse gemeenten. [Wie beslist waar over en is verantwoordelijk?](#) Niet alle gemeenten en zorgorganisaties zitten aan de ontwikkeltafel (of zijn vertegenwoordigd). Dat maakt dat diegene die daar wel in zitten zich niet gemandateerd voelen (en terecht) om besluiten te nemen, zodat opdrachtnemers met een genomen besluit verder kunnen.
- De onderwerpen binnen Ontwikkeltafel 1 hebben een preventief karakter. [Preventie](#) valt onder lokaal beleid en er is geen regionale samenwerking op het gebied van preventie. Het is goed [na te denken over hoe regionale doelen en lokale borging vorm moeten krijgen](#).
- Als het gaat om versterken van het gewone leven en preventie, dan staan de [welzijnsorganisaties](#) middenin de samenleving met de opdracht om informele (sociale) netwerken, oudernetwerken, scholen, buurten e.a. te versterken. Collectief en voorliggend. [Benut en faciliteer deze krachtbronnen](#) binnen een gemeente. Geef hen een prominente plek in de (jeugd)keten.
- [Organiseer een digitaal lokaal/regionaal platform](#), zoals een gemeentelijke pagina op www.scheidingsplein.nl waar zowel professionals, ouders, familie, verenigingen op laagdrempelige wijze informatie kunnen verkrijgen over het thema scheiding en de rol die zij daarin kunnen spelen en/of waar om hulp kunnen vragen. Er is namelijk al heel veel ontwikkeld. Landelijk, regionaal en lokaal. Laat partijen [niet opnieuw het wiel uitvinden, maar bundel deze krachten](#). Deze behoefte is er in ieder geval voor de leerkrachten uit het basisonderwijs, maar ook onder de (zorg)professionals, zowel uit het voorliggend veld als de meer specialistische jeugdhulp.
- We hebben de afgelopen jaren samengewerkt met bevlogen professionals vanuit gemeenten en zorgorganisaties die écht de beweging naar voren willen maken. [Impact creëren met preventief werk](#). Regionale samenwerking opzetten is innoveren. [Innoveren is ontwikkelen, testen, vallen en opstaan](#). Pas wel op dat je niet te lang ‘blijft dromen’ en maak ook concrete stappen. Alle ervaringen en de resultaten die wij gezamenlijk hebben geboekt vormen een gezonde basis om in de nabije toekomst de beweging verder op te pakken en uit te voeren. Echtscheidingsproblematiek blijft een urgent onderwerp!